

Zavalí nás odpadky! Je moderním řešením problému spalovna?

ISNOV v otázkách a odpovědích:

Má smysl do nekonečna ukládat odpad téměř bez užtku na skládky?

Kapacita skládek v Kraji Vysočina bude naplněna v roce 2020. Skládkování je z dnešního pohledu zastaralý způsob likvidace, v odpadech je totiž velký surovinový a energetický potenciál. Otevírání nových skládek je vzhledem k vysoké zátěži pro životní prostředí krajně nevhodné a navíc i obtížně realizovatelné. Skládkování bude také podle nového zákona o odpadech zatíženo vysokým poplatkem, což způsobí v regionech, které budou i nadále odpady skládkovat, výrazné zvýšení ceny za likvidaci odpadu a tím pádem i zvýšení poplatků za odpady vybíraných od občanů. Na druhé straně v některých zemích již dochází k pokusům o odtěžení skládek a využití takto získaných odpadů právě pro energetické zpracování s ohledem na rostoucí ceny energie a omezené zásoby primárních surovin.

Jaké jsou výhody zařízení pro energetické využití odpadů (ZEVO), lidově nazývaného spalovna?

Mezi největší přednosti patří způsob využití odpadů, který je mnohem šetrnější k životnímu prostředí ve srovnání se skládkováním, k výrobě elektrické a tepelné energie s velmi nízkou emisní zátěží pro okolí. Jedná se o ekologicky, ekonomicky a sociálně nejvýhodnější řešení zbytkových, jinak nevyužitelných odpadů. ZEVO jsou nejčastějšími zařízeními pro využívání odpadů ve většině vyspělých zemích Evropy.

Je nějaký rozdíl mezi spalovnou a zařízením pro energetické využívání odpadů (ZEVO)?

Spalovna je termín historický, jednalo se o zařízení, která sloužila k pouhému odstranění odpadů. Obvykle měla velmi nízké možnosti využití vznikající energie, byla málo účinná a neměla řadu dalších výhodných vlastností moderních zařízení pro využití odpadů. Zařízení tohoto typu se podle platné české i evropské legislativy již nesmí stavět. Moderní zařízení pro energetické využívání odpadu právě při zpracování zbytkového směsného komunálního odpadu vyrábí teplo a elektrickou energii. Je důležité zdůraznit, že se jedná o zbytkový odpad, který již ho nelze smysluplně využít jako materiál a surovinu.

Proč se odpad z Vysočiny nevozí do jiných - už vybudovaných zařízení pro využívání odpadů?

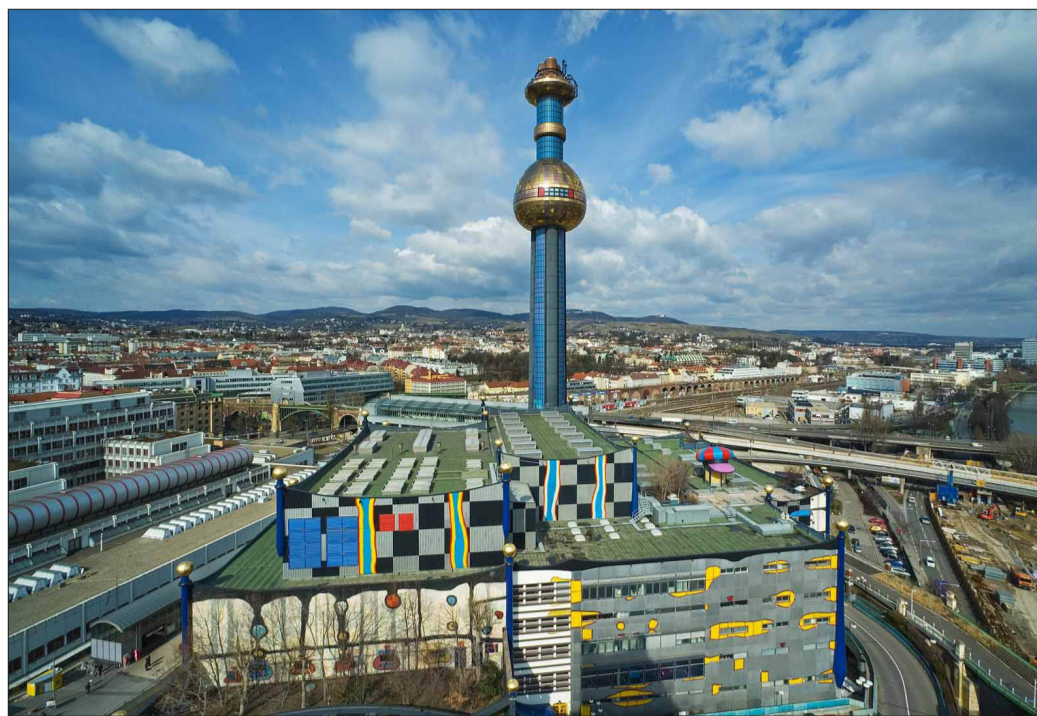
Také varianta možného odvozu komunálních odpadů do stávajících nebo připravovaných ZEVO byla posuzována, ale byla vyhodnocena jako výrazně méně výhodná až nerealizovatelná v horizontu let 2016 - 2020. Navíc odpady produkujeme my na Vysočině a je tedy naší zodpovědností i jejich zpracování. (vys)

Kraj Vysočina - Každá obec je ze zákona původcem komunálních odpadů, které vyprodukuje její občané. Je tak zodpovědná za nakládání s odpady od okamžiku, kdy ho občané odloží na místech k tomu obci určených, až do doby než budou využity nebo odstraněny. V současné době končí v České republice více než 70% komunálních odpadů na skládkách, což je v rozporu se zájmy ochrany životního prostředí i s evropskou legislativou.

„Města a obce mají před sebou řadu úkolů, které ale nemohou především z důvodů velké sídelní rozptýlenosti a relativně malé velikosti řešit samostatně. Proto jsme vyslyšeli přání některých měst a přijali jsme roli koordinátora při přípravě společného regionálního řešení, kterým je integrovaný systém nakládání s odpady,“ popsal krajský radní Zdeněk Ryšavý. Spolupráce kraje s obcemi na přípravě projektu ISNOV byla smluvně uzavřena 1. června 2010 mezi Krajem Vysočina a 15 městy s rozšířenou působností. V průběhu doby využilo dalších 45 obcí možnosti se ke spolupráci připojit.

O čem je projekt Integrovaného systému nakládání s odpady v Kraji Vysočina (ISNOV)?

Prvotním cílem je předcházení vzniku komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním, omezení jejich množství a nebezpečných vlastností. Druhý cíl pak představuje vytváření integrované a přiměřené sítě zařízení k nakládání s komunálními odpady a odpady podobnými komunálním. V neposlední řadě je cílem projektu zvýšení využívání komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním s upřednostněním materiálového využití, včetně řešení na-

Zařízení pro energetické využití ve Spittelau se nachází nedaleko centra Vídně. Jedná se o moderní stavbu s unikátní architekturou.

Foto: Wien Energie

kládání s biologicky rozložitelnými odpady (BRO) a přímého energetického využívání směsných komunálních odpadů (SKO) a odpadů podobných komunálním.

Jak ISNOV vypadá?

V současné době se blíží ke konci první krok, zpracování dokumentace (studie), která se skládá z analytické, návrhové a směrné části. Ta variantně řeší v rám-

ci ISNOV funkční, stabilní, ekonomicky a ekologicky udržitelné systémy pro: předcházení vzniku komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním, maximalizaci třídění komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním a jejich další využití, nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, energetické využití zbytkového směsného komunálního odpadu a odpadu podobného komunálního. Základem návrhové části je variantní řešení (navrženo 7 variant) likvidace pouze nejvíce problematických složek komunálních odpadů, tzn. směsného komunálního odpadu a objemného odpadu. Směrná část se oproti návrhové zabývá komplexním posouzením integrovaného systému jako celku, tedy prevencí vzniku odpadů, materiálovým využitím, biologicky rozložitelným odpadem a směsným komunálním odpadem a jeho energetickým využitím.

Kde by mělo ZEVO stát?

Samozřejmě se takové zařízení musí stavět v příhodných lokalitách, tedy tam, kde

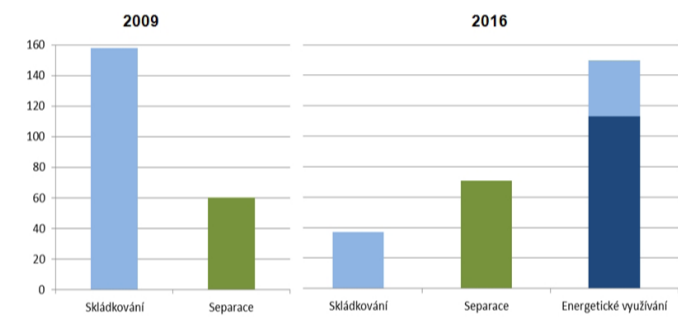
je vysoká koncentrace vznikajících odpadů z domácností, kde je dobré dopravní napojení, a kde je možný odběr dodávkového tepla do soustav centrálního zásobování. Dalšími předpoklady jsou dobré napojení na elektrorozvodné sítě a zdroj technologické vody.

Jsu na Vysočině vytipovaná některá místa?

Ve zpracovávané dokumentaci ISNOV vyplývá, že je omezené množství míst na Vysočině, kde jsou splnitelné předpoklady, kde by mělo ZEVO stát. Jedná se o několik lokalit ve městě Jihlava a jednu lokalitu ve Zďáře nad Sázavou. Zástupci kraje, měst a obcí v řídicím výboru ISNOV projednají dokumentaci ISNOV v lednu 2012. Následně i jednotlivá zastupitelstva měst a kraje. Seznam smluvních stran, smlouva o spolupráci a výstupy z dosavadní spolupráce jsou k dispozici na portálu ISNOV:

<http://www.kr-vysocina.cz/isnov.asp>

(tvs)

Prognóza vývoje nakládání se zbytkovým komunálním odpadem při realizaci integrovaného systému nakládání s odpadem v Kraji Vysočina (údaje v tisících tun). Repr: ISNOV

Nejlepším městem ve třídění odpadů je na Vysočině Havlíčkův Brod

Kraj Vysočina - Velkého úspěchu v soutěži ve třídění odpadů „My třídíme nejlépe“ dosáhl Havlíčkův Brod. Ten se mezi městy, která počtem obyvatel přesahují hranici deseti tisíc lidí, stal nejlepším v Kraji Vysočina. Na druhém místě skončilo Nové Město na Moravě, bronzová příčka patří Jihlavě. Cílem soutěže, kterou vyhláší každoročně Kraj Vysočina a autorizovaná obalová společnost EKO-KOM, a. s., je podpořit třídění odpadů. V soutěži se hodnotila zejména efektivita sběru papíru, plastu, skla a nápojového kartonu za uplynulých 12 měsíců - a to od začátku loňského října až do konce letošního září.

„Toto ocenění a dík patří především občanům, kteří se naučili využívat vypracovaný systém třídění odpadů, který provozujeme prostřednictvím našich technických služeb a dalších společností. Poděkování si ale zaslouží i školy, mládež a v neposlední řadě podnikatelé. Zkrátka všichni, kteří se na třídění odpadů podílejí,“ uvedl starosta Havlíčkova Brodu Jan Tecl. Historie třídění odpadů ve městě sahá do roku 1989, kdy se do kontejnerů sbíralo pouze směsné sklo. „Papír a kovy se odvážely do sběrných surovin. Zhruba od roku 1994 se začaly

objevovat i kontejnery na papír. Nakonec přišel z běžných komodit na řadu sběr nápojových kartonů společně s plasty,“ připomněla mluvčí radnice Alena Doležalová.

Obyvatelé Vysočiny se každoročně zlepšují ve třídění odpadů

Třídění odpadů neodmyslitelně patří k životnímu stylu obyvatel Kraje Vysočina. Lidé v regionu vytřídili v minulém roce průměrně 55,5 kilogramů papíru, plastu, skla, nápojových kartonů a kovů. V celorepublikovém srovnání se tak kraj umístil na šesté příčce ze 14 regionů a polepsil si tak o jedno místo v porovnání s rokem 2009. „V uplynulém roce na jednoho obyvatele Kraje Vysočina připadlo v průměru téměř 16 kilogramů vytříděního papíru, více než 10 kilogramů plastu, více než 12 kilogramů skla, necelý půlkilogram nápojového kartonu a bezmála 17 kilogramů kovů,“ uvedl krajský radní Zdeněk Ryšavý (ČSSD). Celkové výsledky kraje jsou podle jeho slov nad celorepublikovým průměrem, kraj má mezi ostatními regiony nejvyšší nárůst tříděného odpadu - každý rok vytřídí lidé na Vysočině o patnáct procent více odpadu než za rok předešlý.

Lidé mohou využít více než 16 tisíc barevných kontejnerů

Za zlepšováním výsledků stojí kromě osvětových aktivit také dostupnost kontejnerů na třídění. Součástí spolupráce Kraje Vysočina a společnosti EKO-KOM, a. s., je rovněž zahájení sítě nádob na třídění odpadu, a tím přiblížení kontejnerů občanům. „Tato skutečnost totiž významně napomáhá nejen růstu množství, ale i zvyšování kvality vytříděných odpadů. Ke konci loňského roku se na území Kraje Vysočina nacházelo téměř 16 tisíc kusů barevných kontejnerů. Největší podíl tvořily nádoby na plast a kontejnery na sklo,“ popsal regionální manažer společnosti EKO-KOM Roman Zouhar. Nádob na třídění se v kraji nachází zhruba o osm tisíc kusů více, než tomu bylo před šesti lety. Meziročně pak vzrostl počet nádob na třídění odpadů v průměru o 10% ve srovnání s rokem 2009. Zatímco v roce 2005 jedno průměrné kontejnerové hnízdo sloužilo pro 155 obyvatel, v závěru loňského roku to bylo 97 obyvatel. Kraj Vysočina tak disponuje nejhustší sítí sběrných míst v celé České republice. Do systému EKO-KOM, který ve spolupráci s obcemi a městy zajišťuje zpětný odběr a využití domovního a obalového odpadu, je v kraji zapojena drtivá většina obcí - celkem 670. Třídění odpadů je tak umožněno téměř všem lidem v kraji. (tvs)

Nejvyšší ocenění v soutěži ve třídění odpadů převzal z rukou krajského radního Zdenka Ryšavého (vlevo) starosta Havlíčkova Brodu Jan Tecl

Foto: archiv

www.tridime-vysocina.cz

72% obyvatel Kraje Vysočina třídí odpad.

EKO-KOM

Kraj Vysočina

děkují všem zodpovědným občanům.

